

EIROPAS PARLAMENTS



SPECIALIZDEVUMS

EIROPADOME
2005. gada 16. un 17. jūnijs
Briselē

**PRIEKŠSĒDĒTĀJA DŽUZEPA BORRELLA FONTELLESA RUNAS
PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI**



02/S-2005

Prezidentūras ģenerāldirektorāts

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

EIROPAS PARLAMENTA PRIEKŠSĒDĒTĀJA UZRUNA EIROPADOMEI 2005. gada 16. un 17. jūnija sanāksmē

Dāmas un kungi!

Mēs šeit šodien esam sapulcējušies laikā, kas Eiropas integrācijas procesā ir radušās grūtības.

Dīvas dibinātājvalstis ar lielu balsu vairākumu ir nobalsojušas pret Konstitucionālā līguma projektu, ko jūs parakstījāt un ko Eiropas Parlaments apstiprināja ar lielu balsu vairākumu.

Manuprāt, joprojām spēkā ir iemesli, kāpēc mēs esam pārliecināti, ka šis teksts bija labākais veids, kā dot iespēju Eiropas Savienībai darboties daudz efektīvāk un demokrātiskāk.

Taču ir skaidrs, ka daudzi mūsu pilsoņi domāja atšķirīgi.

Patlaban neviens, arī Eiropas Parlaments, nespēj veikt situācijas galīgo analīzi vai ieteikt brīnumainus risinājumus.

Jūs parakstījāt Līgumu, un jums jālemj par tā nākotni.

Tomēr ir viens jautājums, kas mums, Eiropas iestādēm un valstu valdībām, ir jārisina visiem kopīgi, — jācenšas risināt identitātes krīze, kas vājina Eiropas Savienības projektu vairākās dalībvalstīs.

Vispirms gribu teikt dažus vārdus par lēmumiem, kurus jūs pieņemsiet nākamajās stundās un kuriem jābūt plašai sabiedrībai saprotamiem.

Galvenais jautājums, ko uzdod ikviens, ir šāds: vai ratifikācijas process ir jāturpina vai ne.

Eiropadome var nolemt, ka Konstitūcijas projekts jau ir miris.

Tā varētu būt, ja viena dalībvalsts oficiāli paziņos, ka tā nebalsos par Līguma ratificēšanu.

Tomēr līdz šim neviens — pat ne Francija vai Nīderlande, bez kuru piekrišanas, kā mēs visi zinām, Līgums nevar stāties spēkā, — nav izteicis šādu priekšlikumu.

Vai arī jūs varat nolemt procesu turpināt un varbūt grafiku padarīt elastīgāku, kā arī pagarināt laiku, lai turpinātu pārdomas, diskusijas un izskaidrošanu.

Šo iespēju atbalsta lielākā daļa Eiropas Parlamenta deputātu, kuri pienācīgi ir ņēmuši vērā, ka Konstitūciju jau ir ratificējušas vairākas dalībvalstis, no kurām viena to izdarījusi referendumā. Demokrātiski respektējot šīs valstis un tās, kas vēl nav balsojušas, lielākā daļa Parlamenta deputātu uzskata, ka visām dalībvalstīm jādod iespēja paziņot savu viedokli, kad grafiks būs pārskatīts.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Ja jūs tā nolemtu, mēs šo papildu laiku varētu lietderīgi izmantot pārdomām un diskusijām, kā arī nodrošināt, ka princips "apstāties un pēc tam turpināt" nenozīmē apstāties uz ilgu laiku un maz laika atvēlēt turpināšanai. Gribu uzsvērt, ka neatkarīgi no tā, vai pārtraukumam ir jābūt vai ne, lielākā daļa Eiropas Parlamenta deputātu atbalsta procesa turpināšanu.

Gribu jums arī teikt, ko, manuprāt, mums nevajadzētu darīt, proti:

- ļauties pesimismam un vienkārši samierināties ar to, ka Eiropa ir cietusi neveiksmi, jo šāda rīcība pavērtu ceļu populismam, nacionālisma atdzimšanai un nozīmētu mūsu padošanos;
- izlikties, ka nekas nav noticis. Gluži pretēji, mums ir rūpīgi jāizanalizē iemesli dažādajiem negatīvajiem balsojumiem;
- paziņot pārtraukumu, nepasakot, cik ilgs būs šis pārtraukums vai ko mēs gribam panākt tā laikā;
- sākt pārskatīt Kopienas *acquis*, jo mēs prasām, lai jaunās dalībvalstis pārņem tieši to;
- nodot jautājumu ekspertiem, ievērojamām personām, kurām šķiet, ka viņas zina, kas darāms, vai steigšus izveidot apgrūtinošas struktūras;
- iesaistīties jebkādā projekta pārveidošanā vai juridiskā pielāpīšanā. Konstitūcijas projekts ir jāuzskata par vienotu veselumu; tas viss ir loģiski saistīts un tas ir smalki sabalansēts ilgās sarunās. Piemēram, vairāk nekā trešdaļa pantu pirmajā daļā attiecas uz trešo projekta daļu. Dažas Konstitūcijas daļas prasa negrozīt Līgumus, taču tikpat daudz ir tādu, kas to prasa. Būsim uzmanīgi, jo sabiedrībai nedrīkst rasties iespaids, ka projekts tiek saraustīts gabalos, neņemot vērā to, ka viņi ir balsojuši par tekstu kopumā, izsakot savu "par" vai "pret".

Ir skaidrs, ka Francijas un Nīderlandes pārstāvju pienākums ir mums izklāstīt, kādus secinājumus viņi ir izdarījuši no savu valstu referendumu rezultātiem. Tomēr, tā kā esmu saistīts gan ar referendumu manā valstī Spānijā, gan ar tiem, kas notika Francijā un Nīderlandē, es uzskatu, ka

1. pozitīvi ir vērtējama ārkārtīgi lielā, pat aizrautīgā vēlētāju interese par Eiropas nākotni. Mums ir jāturpina diskusijas ar viņiem un prasmīgi jāizmanto šī dzimstošā politikas "eiropizācija";
2. negatīvs balsojums bija vērst vairāk pret to Eiropu, kas jau pastāv, nevis pret to Eiropu, par ko patiesībā vajadzēja balsot.

Cilvēki vēlreiz atgriezās pie diskusijām par Amsterdamu un Māstrihtu (III daļa) un mazāk domāja par to, kas ir jauns Konstitucionālajā līgumā (I un II daļa);

3. cilvēki vairāk balsoja pret vispārējo kontekstu, nevis pret pašu tekstu.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Un konteksts bija šāds:

- 3.1. paplašināšanās vai precīzāk vairākas paplašināšanās, kas jau notiek vai ir paredzētas nākotnē;
- 3.2. Eiropas nespēja nodrošināt savu nostāju pret globalizāciju un tās iespaidu uz mūsu sociālajām struktūrām;
- 3.3. atšķirīgi vai pilnīgi nesaistīti veidi, kā Eiropas projektu ir uztvēruši Eiropas pilsoņi, viņu politiskā elite un viņus pārstāvošās iestādes.

Daudzi vēlētāji, it īpaši gados jaunie, pamatoti vai nepamatoti uzskatīja, ka Konstitūcijas projekts nesniedz reālas atbildes uz izaugsmes un nodarbinātības jautājumiem, un Eiropu salīdzināja ar nekontrolētas globalizācijas Trojas zirgu vai uzvēla tai atbildību par uzņēmumu pārvietošanu vai masveida imigrāciju.

Citi vēlētāji uzskata, ka Eiropas Savienībā notiek pārmērīga regulēšana vai tā izmaksā pārāk dārgi, vai arī viņi baidās zaudēt nacionālo identitāti.

Sapnis par Eiropu, kura pamatā ir miers, demokrātija un sadarbība, ir kļuvis par īstenību. Un tas nozīmē, ka tā vairs nav sapnis, iedvesmas avots.

Eiropas Savienības vēsture ir panākumu uzskaitījums. Taču panākumi var izrādīties liktenīgi, ja šodienas bailes ir stiprākas par vakardienas sapņiem.

Mums ir jāatrod jaunas iespējas, kā paplašināto Eiropu padarīt par projektu, kas spēj iedvesmot eiropiešus vēlreiz.

Jautājumi, par kuriem jādomā, vai kas jādara nākotnē

Kas mums jāpārdomā vai jādara nākamajos mēnešos?

- Vispirms visām Eiropas iestādēm un valstu valdībām jācenšas pierādīt, ka Eiropa var sniegt pievienoto vērtību, it īpaši ekonomikas un sociālajās attiecībās, kā arī drošības jomā.

Piemēram, ir jāizanalizē, kāpēc mums nav izdevies pievērst uzmanību Eiropas Savienības veiktajiem pasākumiem — kas, tiesa, ir atspoguļoti šodienas sanāksmes darba kārtībā — terorisma apkarošanā un kopīgas vīzu sistēmas ieviešanā, kopīgas datu aizsardzības politikas, kā arī tādu pasākumu īstenošanā, kas saistīti ar tiesu iestāžu sadarbību civillietās un nelegālo imigrāciju?

Vai arī — kāpēc nestāstām par ES cīņu pret naudas atmazgāšanu un pamattiesību aizsardzības aģentūras izveidi? Mums ir jādod jauns impulss Hāgas programmai un tā daudz efektīvāk un plašāk jāizskaidro mūsu līdzpilsoņiem.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Būtu labi, ja ministri nevainotu Briselei visās savās iekšējās problēmās un pēc Padomes sanāksmēm vienmēr neapspriestu, kurš šoreiz ir uzvarējis un kurš ir zaudējis.

To pašu var attiecināt uz debatēm par finanšu plānu, kurās jūs piedalīsieties.

Drīzumā Parlaments balsos par dažiem svarīgiem tiesību aktiem, kuriem bija liela ietekme uz referendumu kampaņām, piemēram, direktīvām par pakalpojumu liberalizāciju vai par darba laiku.

Ar tām saistītās diskusijas turpinās diskusijas par Konstitūcijas projektu.

Parlaments paļaujas, ka tās izvēršies konstruktīvā iestāžu dialogā un it īpaši dialogā ar nākamo Apvienotās Karalistes prezidentūru.

Jebkurā gadījumā, lai ietekmētu kontekstu, kas izraisīja negatīvu balsojumu, mums jāsāk ar diviem būtiskiem jautājumiem, proti:

- Eiropas robežas

Vai tādas ir? Ja ir, tad kur tās ir? Ja tādu nav, tad – kāpēc? Kādas ir Eiropas stratēģiskās intereses? Kā par tām runāt ar sabiedrību?

Debatējot par šiem jautājumiem, jānošķir Eiropas atkalapvienošanās, kuru apliecināja nesena paplašināšanās, un nākamās paplašināšanās.

- Eiropas sociālais modelis

Vai mēs nevarētu vienoties par to, kāda būs mūsu pozitīvajā un negatīvajā pieredzē balstītā Eiropas atbilde uz globalizācijas izraisītajām sekām ekonomikā un sociālajā jomā, nevis salīdzināt kultūras, ekonomikas, sociālo un politisko modeļus, kuriem taču vienmēr nav jābūt vienādiem?

- Parlaments var būt forums, kur apspriest visus šos jautājumus, un tam tādām ir jābūt, tomēr ne vienīgajam; tam jāklūst par auglīgu augsni jaunām idejām, taču Parlaments nav vienīgā vieta, kur tādas varētu rasties. Debatēs, kuras mēs varētu sarīkot kopīgi, mēs vēlamies sniegt savu ieguldījumu sadarbībā ar nākamajām prezidentvalstīm.

Finanšu plāns

Tagad es gribu pateikt pāris vārdus par Parlamenta nostāju saistībā ar finanšu plānu – otro nozīmīgāko jūsu darba kārtības punktu.

Taču vispirms vēlos sacīt, ka pieeja, kas balstīta vienīgi uz budžeta bilances izvērtēšanu, man šķiet pārāk vienpusīga un ierobežojoša.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Šāda pieeja vedina sabiedrību uz domām, ka viņi maksā nodevas kādai svešai varai, neko negūstot pretī.

Šāda attieksme ir nepareiza, jo mēs esam kopā tāpēc, ka Eiropas pievienotā vērtība patiešām pastāv un tāpēc ka ikvienam no mums Eiropas integrācija ir sniegusi dažādus tiešus vai netiešus ieguvumus.

Citējot kāda Komisijas locekļa vakar Eiropas Parlamentā teikto, minēšu piemēru. Pēdējo desmit gadu laikā iekšzemes kopprodukta pieaugums iekšējā tirgū ir bijis aptuveni EUR 900 000 miljoni. Tas nozīmē vidēji EUR 6000 uz katru ģimeni Eiropas Savienībā un 2 500 000 jaunas darba vietas.

Tāpat var minēt tikpat svarīgus vai pat vēl svarīgākus ieguvumus, kas nav mērāmi naudā.

Galū galā, nevar gribēt, lai sabiedrība ir labvēlīga pret Eiropas Savienību, ja visu laiku dzird runājam, ka dalībvalstu nodokļu maksātāji tās uzturēšanai maksā milzu summas?

Tāpēc es gribētu, lai vienošanās par finanšu plānu nevis vienkārši pauž pozitīvu vēstījumu saistībā ar radušos situāciju, bet iezīmē jaunas diskusijas par to, kā nodrošināt labāku atbildi starp mērķiem, kurus esam paredzējuši kopīgi sasniegt, un tam nepieciešamajiem līdzekļiem.

Kā jūs zināt, pēc astoņu mēnešu intensīva darba Parlaments laikā un pienācīgi ar lielu balsu vairākumu ir pieņēmis nostāju attiecībā uz finanšu plānu.

Tā notiek pirmo reizi.

Tomēr sīkāk pie tā nepakavēšos.

Jūs esat iepazinušies ar deputāta *R. Böge* sagatavoto ziņojumu, un savukārt Eiropas Parlaments – ar priekšlikumiem, ko ierosināja gan Komisija, gan Padomes prezidentūra.

Parlamenta nostāja ir kaut kur abiem pa vidu, kaut arī nedaudz tuvāk Komisijas priekšlikumam.

Izmantojot Eiropas Parlamenta rīcībā esošās pilnvaras, tas ir centies uzsvērt atbalstu politikas virzieniem, kas ir sevišķi nozīmīgi Savienības nākotnei, proti, tiem, kuru mērķis ir veicināt nodarbinātību, izpēti un inovācijas, kā arī nodrošināt Savienībai cienīgu vietu starptautiskā arēnā.

Parlaments turklāt uzskata, ka vairāk līdzekļu jāveltī jaunajai drošības un tiesiskuma jomai.

Tieši šajās jomās mēs vislabāk varam radīt Eiropas pievienoto vērtību, kas nāks par labu mums visiem.

Skaidrs ir viens – Eiropas Parlaments uzskata, ka Eiropas vērienīgajām iecerēm nepietiek ar to maksimālo līmeni 1% apmērā no iekšzemes kopprodukta, kuru aizstāv dažas dalībvalstis.

Tagad jums jāpieņem lēmums par savu priekšlikumu. Atgādināšu, ka Parlaments vēlas vienošanos un vēlas, lai to panāk laikus. Taču ne jau jebkādu vienošanos.

PRIEKŠSĒDĒTĀJA RUNA

Un, lūdzu, atcerieties, ka Padome nav vienīgā, kas ir pilnvarota pieņemt lēmumu par finanšu plānu. Lai to pieņemtu, jābūt visu trīs iestāžu piekrišanai.

Savienības nākamais finansējums ir pārāk nozīmīgs jautājums, lai to aplūkotu vienīgi no grāmatvedības viedokļa. Tas ir augstākā mērā politisks jautājums, un no tā risinājuma ir atkarīga Savienības spēja darboties tuvāko gadu laikā.

Protams, šī nav pēdējā iespēja, kad varam pieņemt finanšu plānu. Taču uzskatu, ka ar katru nākamo mēģinājumu to izdarīt būs arvien grūtāk. Un, ja to galu galā neizdodas pieņemt, mums tik un tā būs jāsaprotavo 2007. gada budžets. Tāpat jums ir zināms, ko Līgums paredz šādos gadījumos un kāda būs Eiropas Parlamenta loma, ja tik tālu nonāks.

Savu uzstāšanos vēlos beigt, izsakot īpašu pateicību Žanam Klodam Junkeram un Luksemburgas prezidentūrai, ko Eiropas Parlamentā pastāvīgi pārstāvēja tās priekšsēdētājs un ministri Žans Aselborns un Nikolā Šmits. Viņi vienmēr bija gatavi uz klausīt Parlamentu un apliecināja izcilu izpratni par ārkārtīgi sarežģītiem jautājumiem, kuri netika atrisināti gadu gadiem.

Jūsu visu klātbūtnē izsaku viņiem pateicību un Luksemburgas prezidentūrai novēlu veiksmi, tai turpmākajās stundās sekmīgi noslēdzot darbu.